

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3 від 24.03. 2025

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

Програма фахового іспиту

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: BB88

Освітня програма: 2.BB88.00.01 «Біографістика і текстологія»

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданнях:

кафедри інформаційних комунікацій
(протокол № 4 від «18» березня 2025 р.)

Олена ПОЛІТОВА

кафедри української літератури,
компаративістики і грінченкознавства
(протокол №4 від «17» березня 2025 р.)

Олена БРОВКО

кафедри української мови
(протокол №4 від «17» березня 2025 р.)

Михайло ВІНТОНІВ

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ФАХОВИЙ ІСПИТ для вступників на освітньо-наукову програму «Біографістика і текстологія» на основі здобутого ступеня вищої освіти та відповідно до п. 8.6; 8.12 Правил прийому до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в 2025 році. проводиться в *комбінованій (тестовій та усній) формі* українською мовою задля перевірки їхньої готовності до здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти і проведення досліджень на відповідному рівні.

Під час фахового іспиту виявляється рівень теоретичної та практичної підготовки вступника з бібліотечної, інформаційної та архівної справи і української філології. Зміст фахового іспиту ґрунтується на змісті базових дисциплін, які вивчаються здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Бібліотекознавство», «Архівознавство», «Аналітико-синтетичне опрацювання і каталогізація документів», «Сучасні інформаційні системи і технології в бібліотечно-інформаційній діяльності та в архівах», «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури».

Фаховий іспит тривалістю до 80 хв. складається з двох частин: виконання тестових завдань (60 хв.) і презентації-захисту пропозиції наукового проєкту з біографістики та/або текстології (до 20 хв.).

Детальна структура іспиту, умови і критерії оцінювання наведені наприкінці програми.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«Бібліотекознавство»

Базові поняття і категорії курсу. Об'єкт, предмет, мета, завдання, міжпредметні зв'язки бібліотекознавства. Наукові та соціальні функції бібліотекознавства. Структура бібліотекознавства. Методологія і методика бібліотекознавства, організація бібліотекознавчих досліджень.

Основні етапи розвитку бібліотекознавства. Внесок окремих вчених у розвиток бібліотекознавства. Загальна характеристика основних напрямів та проблематики сучасних зарубіжних бібліотекознавчих досліджень. Розвиток українського бібліотекознавства у ХХ–ХХІ ст.

Бібліотека як соціальний інститут. Соціальні функції бібліотеки. Бібліотека як система. Класифікація і типологізація бібліотек.

Бібліотечна професіологія і підготовка кадрів для бібліотек.

Основні принципи організації і функціонування бібліотечної справи. Закономірності формування бібліотечних систем. Основи організації та функціонування бібліотечної системи України. Забезпеченість населення бібліотечною мережею в Україні на сучасному етапі.

Система управління бібліотечною справою. Бібліотечна політика. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».

Міжнародне бібліотечне співробітництво. Передумови виникнення, основні етапи розвитку міжнародного бібліотечного співробітництва. Міжнародні бібліотечні організації як провідні центри міжнародного бібліотечного співробітництва.

«Архівознавство»

Архівознавство як наука. Методи архівознавчих досліджень. Джерельна база та історіографія архівознавства. Архівні системи сучасних держав. Система архівних установ України. Національний архівний фонд України. Основи роботи з архівними документами. Експертиза архівних документів та комплектування архівів.

Поняття експертизи документів. Критерії експертизи документів НАФ. Облік архівних документів. Описування архівних документів. Система довідкового апарату архівів. Технології зберігання архівних документів.

Користування архівними документами та архівна евристика. Класифікація потреб і споживачів архівної інформації. Форми організації використання архівної інформації.

«Аналітико-синтетична обробка документів»

Базові поняття аналітико-синтетичної обробки документів (АСОД). АСОД як комплекс технологічних процесів. Використання АСОД в інформаційно-аналітичній діяльності інформаційних центрів та установ.

Бібліографічний запис: поняття та сутність, основні елементи.

Бібліографічний опис: поняття та сутність, функції, види, вимоги до опису. Структура бібліографічного опису. Загальні правила та особливості складання бібліографічного опису. Стандартизація бібліографічного опису, його автоматизація. Загальна і спеціальна методики складання бібліографічного опису.

Анотування документів як процес макроаналітичного згортання інформації. Суть і призначення анотацій. Анотація: поняття та сутність, призначення, основні функції, види, вимоги до анотацій.

Реферування як процес аналітико-синтетичної переробки інформації. Стандартизація реферування. Класифікація рефератів. Характеристика процесу реферування та його основні етапи.

Поняття та сутність індексування документів. Методи індексування. Технологія індексування. Загальні правила аналізу документів у процесі індексування. Координатне індексування.

Спеціальні документні класифікаційні системи. Десяткова класифікація М. Дьюї, Універсальна десятикова класифікація (УДК), Бібліотечно-бібліографічна класифікація (ББК), їх структура та призначення.

Предметизація як вид мікроаналітичного згортання інформації.

«Сучасні інформаційні системи і технології в бібліотечно-інформаційній діяльності та в архівах»

Базові поняття і категорії курсу. Каталогізація цифрових ресурсів Інтернет. MARC, UKPMARK, національні MARC формати: історія, застосування. Стандарти опису універсальних та спеціалізованих інформаційних ресурсів.

Відкриті програмні системи для створення електронних бібліотек та архівів. Електронні журнали відкритого доступу. Інституційні репозиторії.

Використання мобільних пристроїв для читання електронних книг та роботи

з електронними ресурсами. Інноваційні технології дистанційного інформаційного обслуговування користувачів бібліотек. Функціонування «Віртуальної довідки». Бібліотеки та архіви у соціальних мережах.

«Сучасна українська літературна мова»

ФОНЕТИКА

Фонетика як наука про звукову сторону мови. Звук як одиниця фонетики. Артикуляційна класифікація звуків української мови. Голосні і приголосні звуки. Різні визначення їх. Класифікація голосних звуків. Класифікація приголосних звуків. Звуки мовлення і звуки мови. Поняття і основні функції фонем. Варіанти й варіації фонем. Фонетична система української літературної мови. Система фонем сучасної української літературної мови. Система і диференційні ознаки голосних фонем. Система і диференційні ознаки приголосних фонем. Позиційні чергування голосних з приголосними. Історичні (морфологічні) чергування фонем. Пізніші чергування голосних фонем. Чергування приголосних фонем: <г>, <к>, <х> – <ж>, <ч>, <ш>; <г>, <к>, <х> – <з'>, <ц'>, <с'>; зубних з ясенними; однієї фонемі зі сполученням двох. Склад. Наголос. Інтонація. Орфоепічні норми.

ГРАФІКА

Графічні засоби української мови: букви і небуквені засоби. Позначення на письмі твердості та м'якості приголосних. Орфографія. Зміни в українському правописі 2019 р.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Множинність, неоднорідність лексичних одиниць. Зв'язок лексики з дійсністю. Типи слів за загальним лексичним значенням: самостійні, службові й вигуківі; повнозначні та займенникові. Імена власні й загальні. Ономастика.

Метафора як спосіб семантичної деривації. Метонімія як спосіб семантичної деривації. Продуктивні моделі метонімічних перенесень. Лексична омонімія в українській мові. Пароніми в українській мові. Синонімія як фундаментальний тип відношень мовних одиниць. Лексичні антоніми, їх визначення.

Лексичні запозичення в українській мові. Соціальна й територіальна диференціація лексики української мови. Лексика загальнонародна й лексика обмеженого вжитку. Науково-технічна й професійна термінологія. Джерела терміноутворення в українській мові. Поняття про термінологізацію загальнонародної лексики і детермінологізацію. Професіоналізми. Жаргонна лексика. Аргі. Діалектизми.

Динамічні потенції лексико-семантичної системи мови. Активна й пасивна лексика. Застаріла лексика: історизми й архаїзми. Неологізми. Оказіональні й потенційні слова. Стилїстична диференціація лексики української мови.

Фразеологія. Фразеологізми.

Лексикографія. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Типи лінгвістичних словників. Тлумачні словники української мови. Структура словникової статті у тлумачних словниках.

Словотвір сучасної української літературної мови. Словотвір і морфемна будова слова. Способи словотвору і структурні класислів. Твірна основа.

МОРФЕМНА БУДОВА СЛОВА

Поняття морфеми. Класифікація морфем: за роллю в складі слова, за семантичною функцією, за наявністю звукового показника, за кількістю фонем, за здатністю сполучатися з іншими морфемами, за поширеністю. Співвідношення між регулярністю, продуктивністю і частотністю афіксів.

СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ

Морфологічний спосіб творення слів: суфіксація, префіксація, префіксально-суфіксальний різновид, флективний різновид, постфіксація, складання. Лексико-семантичний спосіб: джерела лексико-семантичних дериватів, основні моделі. Лексико-синтаксичний спосіб. Морфолого-синтаксичний спосіб: субстантивація, ад'єктивація, прономіналізація, адвербіалізація. Словотвірний аналіз слова.

МОРФОЛОГІЯ

Лексичне і граматичне значення слова. Способи вираження граматичних значень слова в українській мові. Граматична форма слова і граматична категорія. Частини мови в українській мові. Принципи виділення частин мови. Слова самостійні і службові.

ІМЕННИК як частина мови, його граматичні категорії та синтаксична роль. Семантичні групи іменників: власні і загальні назви, назви істоті неістот; значення конкретне (предметне, речовинне, збірне) та абстрактне. Граматичні особливості семантичних груп іменників. Поділ іменників за родами. Засоби вираження категорії роду іменників. Граматичний рід аббревіатур, іменників іншомовного походження та деяких власних назв. Іменники спільного роду. Хитання в роді. Категорія числа. Іменники, що мають тільки форми однини або тільки форми множини. Вживання форм числа. Залишки форм двоїни в сучасній українській літературній мові та в народних говорах. Категорія відмінка. Система відмінків у сучасній українській мові. Основні значення відмінків. Способи вираження значень відмінка, роду й числа в іменниках, що не мають форм словозміни. Відмінювання іменників. Поділ на відміни і групи. Система відмінкових форм. Іменники, що в сучасній українській мові перебувають поза чотирма відмінами. Особливості відмінювання українських і неукраїнських власних назв (прізвищ, топонімів). Відмінювані і невідмінювані аббревіатури. Словотвір іменників.

ПРИКМЕТНИК як частини мови, його морфологічні властивості й синтаксична роль. Граматична залежність категорії роду, числа й відмінка прикметників. Прикметники якісні, відносні і присвійні. Перехід відносних прикметників у якісні. Засоби безвідносного і відносного вираження міри ознаки. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників. Повні й короткі форми прикметників. Залишки нечлених та нестягнених члених прикметників у сучасній українській мові, сфера їх уживання. Тверда і м'яка групи прикметників. Сучасні відмінкові форми прикметників. Відмінювання субстантивованих прикметників. Словотвір прикметників. Утворення прикметників від географічних назв.

ЧИСЛІВНИК у системі частин мови. Поділ числівників за значенням. Кількісні числівники. Питання про порядкові та неозначено-кількісні числівники. Іменники, що виражають поняття кількості, та відмінність їх від числівників. Поділ числівників за будовою. Неоднорідність морфологічної структури числівників. Генетичний зв'язок числівників з іменниками й прикметниками. Граматичні категорії числівника. Синтаксичні зв'язки числівників з іменниками. Стилїстичні особливості

числівників з іменниками. Відмінювання числівників різних розрядів. Творення числівників: прості, складні і складені кількісні числівники; морфологічний склад збірних, неозначених і дробових числівників; творення порядкових числівників.

ЗАЙМЕННИК у системі частин мови. Визначення займенника. Особливості граматичних категорій займенника. Відсутність категорій роду й числа в окремих типах займенників. Суплетивні форми займенника. Поділ займенників за значенням. Групи займенників, співвідносні з іншими частинами мови. Стилїстичні функції займенників різних розрядів. Омонїмія займенників з іншими частинами мови. Пронїмїналізація. Відмінювання займенників різних розрядів.

ДІЄСЛОВО: визначення, основні граматичні категорії і форми. Синтаксична роль дієвідмінюваних і недієвідмінюваних дієслівних форм. Інфїнітив. Категорія часу. Значення, вживання, утворення форм теперішнього, минулого, давноминулого та майбутнього часу. Категорія особи: значення й граматичні способи вираження. Зауваження до окремих особових форм. Безособові дієслова. Категорія способу. Значення та вживання дійсного, умовного та наказового способів. Утворення форм умовного й наказового способів. Категорія виду. Значення категорії виду дієслова. Дієслова доконаного виду їх групи. Дієслова недоконаноговиду, їх групи. Видові пари дієслів. Видові ланцюжки. Одно- і двовидові дієслова. Способи творення дієслівних видів. Категорія стану дієслова. Перехідність, засоби її вираження. Стани дієслова: активний, зворотно-середній, пасивний. Дієслова, яким не властива категорія стану. Категорія числа і роду в дієслівних формах. Типи дієвідмін. Дієслова I та II дієвідміни й атематичні дієслова. Розрізнення дієвідмін за морфологічними ознаками інфїнітива. Утворення дієслівних форм від основи теперішнього часу та від основи інфїнітива. Способи словотвору дієслів. Дієприкметник як проміжний розряд між дієсловом і прикметником. Синтаксична роль дієприкметника. Активні й пасивні дієприкметники та їх творення. Безособові форми дієприкметникового походження на -но, -то та їхня синтаксична роль. Дієприслівник як проміжний розряд між дієсловом і прислівником. Синтаксична роль дієприслівника. Утворення дієприслівників.

ПРИСЛІВНИК: визначення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прислівників за значенням. Групи прислівників за походженням. Ступені порівняння прислівників. Емоційно забарвлені прислівники. Питання про безособово-предикативні слова (слова «категорії стану»). Модальні слова. Групи за значенням і вживанням.

ПРИЙМЕННИК: визначення, морфемний склад прийменників. Утворення прийменників від інших частин мови. Значення і вживання прийменників. Основні значення прийменникових конструкцій.

СПОЛУЧНИК: визначення, поділ за походженням і будовою. Сполучники сурядності і підрядності. Сполучники та сполучні слова.

ЧАСТКИ: визначення, функція у мові. Групи часток за місцем у реченні, за функціями, за значенням.

ВИГУКИ: визначення, типи за значенням і вживанням. Розряди вигуків за походженням. Перехід самостійних слів і словосполучень у вигуки. Синтаксичні функції вигуків. Звуконаслідувальні слова.

СИНТАКСИС

Синтаксис як граматичне вчення про будову зв'язної мови. Синтаксичні

одиниці. Словосполучення і речення. Предикативність / непередикативність.

Словосполучення і слово. Питання про відношення передикативних сполук до словосполучення. Різні тлумачення словосполучення в сучасній лінгвістиці. Вільні («синтаксичні») і зв'язані («нерозкладні») словосполучення; фразеологічні сполуки та їхнє відношення до словосполучення. Словосполучення мінімальної конструкції (прості); їх структурні схеми (моделі), ускладнені (складні) як комбінації кількох простих та їхні різновиди. Синтаксичні зв'язки між словами у словосполученні: сурядний і підрядний. Види сурядного зв'язку (відкритий і закритий), засоби їх вираження. Питання про належність сурядних сполук до словосполучення. Форми підрядного зв'язку між компонентами словосполучень: узгодження, кореляція, керування, прилягання, інтеграція. Узгодження та його різновиди: формальне, смислове, окаятивне. Особливості зв'язку між компонентами у прикладкових сполуках. Керування. Прилягання та його різновиди. Засоби вираження підрядних зв'язків. Питання про синтаксичний зв'язок між компонентами передикативної сполуки. Словосполучення, утворені на основі підрядних зв'язків.

Речення як синтаксична одиниця. Ознаки речення. Класифікаційні схеми речень у синтаксисі. Просте речення. Типи за метою висловлення: розповідні, питальні та спонукальні, бажальні. Інтонаційне оформлення. Речення окличні, стверджувальні і заперечні речення: типи із судженням. Прагматичні типи речень. Прості речення двоскладні й односкладні; непоширені і поширені. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени структури двоскладного речення. Підмет простий і складений, способи вираження. Присудки прості і складені. Типи і способи вираження складених присудків. Види зв'язку і призв'язкових членів у складених присудках. Складний присудок. Односкладні речення, їх типи. Означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові речення. Безособові речення. Питання про інфінітивні речення. Номінативні (називні) і генетивні речення. Вокативні речення. Питання про слова-речення та їх різновиди.

Структура поширеного речення. Другорядні члени речення у двоскладних й односкладних реченнях. Сучасний стан учення про члени речення. Другорядні члени речення та способи їх вираження. Означення узгоджені й неузгоджені. Прикладка. Вираження означення і прикладки словосполученням. Додаток. Прямі й непрямі додатки. Способи їх вираження. Обставини, типи обставин за значенням, вираження їх різними частинами мови і словосполученнями. Порядок слів у реченні. Граматичне значення і стилістична роль порядку слів. Поняття про інверсію.

Повні і неповні речення. Різновиди неповних речень за складом. Роль неповних речень у монологічному і діалогічному мовленні. Речення як комунікативна одиниця, будова якої зумовлена конституацією. Актуальне членування. Співвідношення граматичного й актуального членування висловлень. Речення з однорідними членами. Однорідність і способи її вираження. Однорідні та неоднорідні означення. Питання про речення з однорідними присудками. Узагальнювальні слова при однорідних членах. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення. Умови відокремлення другорядних членів. Відокремлені означення, додатки, обставини. Уточнювальні члени речення: семантика і структура Вставні і вставлені слова в реченні. Значення і граматичне їх вираження. Приєднувальні конструкції, особливості структурного і семантичного вияву.

Звертання. Значення і способи вираження звертання.

Складне речення. Питання про структурну схему складного речення. Складні речення мінімальної конструкції, утворені одним із видів синтаксичного зв'язку. Типи складних речень за структурою і семантикою. Складносурядні речення. Смислові відношення між частинами складносурядного речення та засобами зв'язку між ними. Формальні типи складних речень. Складнопідрядні речення. Структура складнопідрядного речення; відмінності у тлумаченні їх складових частин. Логіко-граматична, формально-синтаксична та структурно-семантична класифікації підрядних речень. Основні типи підрядних речень. Складні речення з неохарактеризованим зв'язком – безсполучникові складні речення. Засоби вираження зв'язків між частинами безсполучникових речень. Основні різновиди безсполучникових речень. Питання про семантико-синтаксичні співвідношення між безсполучниковими, складносурядними та складнопідрядними реченнями. Складні речення ускладненої конструкції, утворені на основі кількох видів зв'язку або неодноразовим повторенням одного виду зв'язку як комбінації мінімальних конструкцій. Складні синтаксичні конструкції. Засоби передачі чужого мовлення. Пряме, непряме і невластиве пряме мовлення.

Синтаксис тексту. Питання про одиниці тексту. Складне синтаксичне ціле як складова одиниця тексту, його будова і функції. Внутрішньотекстові структурні зв'язки і смислові відношення. Категорії і функції тексту.

Пунктуація. Принципи пунктуації. Пунктуація й синтаксична система мови. Пунктуація й інтонація. Основні типи пунктуаційних знаків та огляд їх уживання в простому та складному реченнях. Функції розділових знаків.

«Історія української літератури»

ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Проблема періодизації давньої української літератури. Виникнення і розвиток літописання Київської Русі. Жанрова своєрідність «Повісті временних літ». «Слово о полку Ігоревім» як пам'ятка, її історична основа, провідна ідея поеми та художні засоби її втілення. Полемічна література. Творчість Івана Вишенського: ідейне спрямування, особливості стилю. Козацькі літописи, автори. Літопис Самовидця. Літопис Григорія Граб'янки. Літопис Самійла Величка. Образ Богдана Хмельницького в «козацьких» літописах. Григорій Сковорода, ідея «сродної праці» у його творчості. Гуманістична спрямованість творів і сатира Г. Сковороди. Збірки «Сад божественних пісень» та «Байки харківські».

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХІХ СТ.

Зростання нової української літератури з кінця ХVІІІ ст. до 1840-х рр. Просвітительський реалізм передшевченківського періоду. Бурлеск і твори поза бурлескною традицією. Вияви сентименталізму, поєднання його з реалістичними тенденціями. Особливості розвитку українського романтизму. Жанрове, тематичне, образне і мовне збагачення літератури.

І. Котляревський – перший класик нової української літератури. «Енеїда», її зв'язки з національними традиціями, зарубіжною літературою. Поняття про бурлеск і травестію. Умови і художні особливості становлення української драматургії («Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник»). Новаторство «Наталки Полтавки», роль пісні, система образів, засоби їх розкриття. Просвітительський реалізм І. Котляревського.

Байкарство П. Гулака-Артемовського та Є. Гребінки в літературному процесі.

Г. Квітка-Основ'яненко – перший прозаїк нової української літератури, його українські повісті та оповідання. Гумористично-сатиричні твори («Салдацький патрет», «Мертвецький Великдень», «Конотопська відьма» та ін.), їхній зв'язок з «Вечорами на хуторі біля Диканьки» М. Гоголя. Сентиментально-реалістичні повісті «Маруся», «Сердешна Оксана», «Козир-дівка», їхнє ідейно-тематичне спрямування. Сентиментально-ідилічне змалювання побуту, обрядів, природи України у повісті «Маруся». Драматичні твори письменника («Шельменко-денщик», «Сватання на Гончарівці»).

Романтизм у становленні нової української літератури. Творчість поетів-романтиків Л. Боровиковського, М. Костомарова, А. Метлинського, В. Забіли, М. Петренка.

Український літературний рух 1840–60-х рр. Т. Шевченко – основоположник нової української літератури. Багатогранність творчості Т. Шевченка, його місце в літературному житті України. Творчий шлях поета, періодизація творчості. Лірика і балади раннього періоду. Соціально-побутові та історичні поеми раннього періоду. Романтизм і реалізм у поемі «Гайдамаки». Драматичні твори, їхній зв'язок з розвитком літературного й театрального мистецтва. «Назар Стодоля». Лірика періоду «трьох літ»: її громадянський пафос і висока художня довершеність. Майбутнє України в поезії «Ісаія. Глава 35». Тематичне, жанрове і стильове багатство поем «Сон» («У всякого своя доля...»), «Кавказ», «І мертвим, і живим...» Прометей – символічний образ нескореного народу (за поемою «Кавказ» Т. Г. Шевченка). Соціально-побутові поеми «Сова», «Наймичка», «Відьма». Історична концепція Т. Шевченка («Холодний Яр», «Єретик», «Сліпий» та ін.). Творчість 1847–1857 рр. Цикл поезій «В казематі». Мотиви і образи лірики років заслання. Повісті російською мовою, вираження авторської позиції. Творчість 1857–1861 рр.: поема «Неофіти», вірш «Юродивий». Естетичні погляди Т. Шевченка, його «Щоденник». Поняття про літературну критику, її зразки першої половини XIX ст.

Поетична творчість П. Куліша. «Чорна рада» П. Куліша – перший історичний роман в українській літературі. Зображення козацького лицарства в ньому та осмислення історичного минулого України.

Творчість Марка Вовчка. «Народні оповідання». Поняття про характер та його типовість. Художня майстерність у творенні образів персонажів у повісті Марка Вовчка «Інститутка» та в оповіданнях.

Літературний рух 1870–90-х рр., новий етап розвитку реалізму. Тематичне, жанрове і стильове збагачення літератури.

Творчість І. Нечуя-Левицького: літературні традиції і новаторство. Повісті з життя селянства: «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я». Поняття про соціально-побутову повість.

Життєвий і творчий шлях Панаса Мирного. Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»: тематика, образи, засоби їх типізації, мова твору, своєрідність роману. Поняття про соціально-психологічний роман. Роман «Повія». Викриття суспільних явищ пореформеного періоду в поєднанні з тонким психологічним аналізом. Своєрідність композиції, система образів роману.

Багатогранність творчого доробку Б. Грінченка, соціально-психологічні

аспекти його творів («Без хліба», «Дзвоник», «Каторжна», «Украла», «Екзамен» та ін.). Повісті та драматургія.

Український професійний театр і драматургія другої половини ХІХ ст. Умови їх розвитку. Театр корифеїв під керівництвом М. Старицького і М. Кропивницького. Драматургія І. Карпенка-Карого. Новаторство в жанрі соціальної комедії («Мартин Боруля», «Сто тисяч», «Хазяїн»).

Життєвий і творчий шлях І. Франка. Становлення І. Франка як поета. Трактат «Із секретів поетичної творчості». Збірка «З вершин і низин», її новаторство, злободенність тематики, художня досконалість. Збірки поезій «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд», «Із днів журби» та ін. Ліричний герой поетичної драми «Зів'яле листя». Ідейно-художній аналіз соціально-побутових, історичних і філософських поем («Лис Микита», «Іван Вишенський»). Місце художньої прози у спадщині письменника. Твори з робітничою тематикою («Бориславські оповідання», «Борислав сміється» та ін.). Історична тема в прозі І. Франка. Образи і засоби їх типізації в повісті «Захар Беркут». Твори з життя інтелігенції та польської шляхти («Петрії і Довбушуки», «Лель і Полель», «Перехресні стежки», «Основи суспільності» тощо). Драматичні твори, їхня тематика, жанри і стильові особливості. Ідейно-художній аналіз соціально-побутової драми «Украдене щастя»: конфлікти, реалізм і типовість образів.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Основні тенденції розвитку. Життєвий і творчий шлях М. Коцюбинського, його ідейно-естетичні погляди. Творчі пошуки у 1880–90-х роках. Ідейно-художній аналіз різних за проблематикою, жанрами і стильовими особливостями творів «Харитя», «Ціпов'яз», «Хо», «Дорогою ціною», «Лялечка» і «Цвіт яблуні». Традиції і новаторство в зображенні трагічної долі молдаван, татар і турків («Для загального добра», «Відьма», «В путях шайтана», «На камені», «Під мінаретом»). Майстерність гумористичного, психологічного і ліричного зображення персонажів ідейно-художній аналіз новел («Сміх», «Він іде», «Невідомий», «Подарунок на іменини», «Intermezzo», «В дорозі»). Повість «Fata morgana». Повість «Тіні забутих предків» про Гуцульщину, її проблематика.

Життєвий і творчий шлях Лесі Українки. Основні мотиви, образи, художня специфіка лірики. Драматичні поеми «Одержима», «Вавилонський полон», «На руїнах». Поняття про естетичний ідеал письменниці. Проблематика, образи та художні особливості творів «Осіння казка», «В катакомбах», «У пущі», «Камінний господар». Філософська ідея, система образів, поетична символіка, особливості композиції драми-феєрії «Лісова пісня». Поняття про її жанр. Трагедія людини, відірваної від рідної землі, у драмі «Бояриня».

Тематика, образи, художня специфіка новел В. Стефаника.

Повісті «Людина» і «Царівна» О. Кобилянської: композиція, особливості творення образів, мова і стиль. Новели. Ідейно-художні особливості повістей «Земля» і «У неділю рано зілля копала». Використання засобів лірики й драми в епічному творі.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХХ–ХХІ СТОЛІТЬ

Особливості розвитку української літератури початку ХХ ст.: традиції і новаторство. Різноманітність стильових манер у творчості письменників першої половини 1920-х рр. Поєднання епічної розповіді з ліричним самовиявом

письменника. Засвоєння українською літературою найновіших модерністських течій в європейському мистецтві. Розвиток української поезії 1920–30-х рр. Жанрово-стильове багатство ліричних творів.

Загальна характеристика творчості П. Тичини. Провідні збірки. Особливості стилю письменника. Вияв українського модернізму в ранній творчості митця. Естетичні засади поезії П. Тичини. Поетичний вираз світовідчуття й світорозуміння нового покоління творчої інтелігенції через образи природи у збірці «Сонячні кларнети». Ідеал гармонії всесвіту, протест проти жорстокості війни і дійсності («Скорбна мати»), ідеал національного визволення та свободи («Золотий гомін»). Національна проблематика у ліриці 1917–1920 рр. Відтворення визвольних змагань («Гей, вдарте в струни, кобзарі», «Пам'яті тридцяти»). Трагедія українського села. тема голоду («Прийшли до мене в гості», «Загупало в двері прикладом»). Проблема національного відродження українського народу: збірки «Плуг» та «Замість сонетів і октав». Обурення і відчай поета з приводу нового гніту, під який потрапила Україна у 1920 рр. («До кого говорить?»), роль митця у такому суспільстві («І Бєлий, і Блок, і Єсенін, і Клюєв...»). Нова концепція дійсності у збірці «Вітер з України». Суперечливість творчої еволюції у 1930–40 рр. Криза генія.

Життєвий і творчий шлях М. Рильського. Розмаїття тем і мотивів, психологічна наповненість і витонченість поетичних образів у ліриці. Перша збірка «На білих островах»: синтез реалістичної, романтичної манери письма та символізму. Відстоювання високої культури поетичної творчості в угрупованні неокласиків. Неокласичні збірки «Під осінніми зорями». «Синя далечінь», «Крізь бурю і сніг». Використання форми сонету. Єдність людини і природи, юнацьке почуття кохання, сум розлуки у ліричних поезіях «Яблука допіли», «На білу гречку впали роси», «Ластівки літають, бо літається». Медитативна лірика. Розуміння краси, ставлення до культурних надбань минулих епох, до мови, до видатних митців минулого («Рідна мова», «Ніцше», «Бодлер», «Шекспір»). Поетичне відтворення історії України, любові до рідної землі в поезії «Слово про рідну матір».

Поетична творчість неокласиків (М. Зеров, П. Филипович, М. Драй-Хмара. Юрій Клен).

Життєвий і творчий шлях В. Сосюри. Провідні мотиви лірики. Особливості стилю письменника. Початок літературної творчості В. Сосюри. Ілюзії автора, нав'язані ідеологічною системою. Поетове «Я» і «Ми» в «Червоній зимі». Автобіографічна основа поеми. Національна проблема поеми «Мазепа». Інтимна лірика: «Так ніхто не кохав...», «Білі акації будуть цвісти...».

Вольовий характер ліричного героя творів Є. Маланюка. Тема історичної долі України, протест проти безправності на Україні, заклик до формування нової, національно свідомої особистості. Ідея української державності. Зображення «степової Еллади». Посилення трагедійності світовідчуття у пізніх поезіях.

Місце «Празької школи» в історії української літератури початку ХХ ст.

Естетичне новаторство української прози 1920–30 рр. Проблематика, жанри, багатство стильових течій. Громадянська пафосність (твори Г. Косинки, М. Хвильового, Ю. Яновського). Розвиток малих жанрів (збірки оповідань і новел С. Васильченка, В. Винниченка, твори М. Івченка, М. Ірчана, М. Хвильового). Повісті (М. Івченко. М. Хвильовий, В. Підмогильний) і романи (В. Підмогильний, Ю. Яновський, О. Досвітній).

Творчість В. Винниченка: тематика, гуманістичний пафос прози та драматургії. Характеристика одного прозового твору.

Життєвий і творчий шлях М. Хвильового. Трагізм героїв, суперечність між гуманістичними, вселюдськими ідеалами й жорстокою дійсністю громадянської війни, роздвоєння особистості («Я (Романтика)», «Мати»), сліпа віра в «загірну комуну» («Синій листопад»). Зображення непримиренної жорстокої боротьби («Солонський яр»).

Традиції й новаторство Г. Косинки в новелістичному жанрі (стефаниківський тип). Епічно-драматичне начало в новелах Г. Косинки.

В. Підмогильний в літературному контексті доби: інтелектуальна, філософсько-психологічна лінії в українській літературі, тематичне розмаїття прози. Тема людини і революції («Історія пані Ївги», «Повстанці»), голоду («Проблема хліба», «Собака»), міста й села («Остап Шаптала», «Місто»).

Романтизм ранніх оповідань Ю. Яновського. Проблема духовного оновлення людини і суспільства («Мамутові бивні», «Кров землі»). Ліризм, поєднання реалістичного з романтичним. Поєднання жанрових ознак у «Вершниках»: народної думи, героїчної поеми, новелістичного роману; реалізму та романтизму. Трагедія роду Половців.

Інтелектуальна проза В. Петрова (Домонтовича): проблематика і мотиви.

Художньо-естетичні шукання українських драматургів. Проблематика: боротьба за новий світ і формування свідомості, психології («Між двох сил» В. Винниченка, «Патетична соната» М. Куліша), історичної пам'яті («Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий» І. Кочерги).

Розвиток жанру трагікомедії, використання елементів вертепної драми у п'єсах М. Куліша («97». «Народний Малахій», «Патетична соната», «Маклена Граса»). Значення творчості М. Куліша у становленні української драматургії.

Творчість І. Багряного. «Тигролови» і «Сад Гетсиманський».

Образ Батьківщини-України в ліриці П. Тичини, М. Рильського, М. Бажана, А. Малишка, В. Сосюри.

Своєрідність художньої форми, провідні ознаки стилю творів О. Довженка. «Повість полум'яних літ». Роздуми про джерела духовного формування людини в кіноповісті «Зачарована Десна».

Ідея «великої літератури» У. Самчука. Прагнення письменників поєднати модернізм і національно-органічний стиль. Проблема боротьби добра і зла в романі «Марія». Тема існування людини в тоталітарному суспільстві, пошуки форм боротьби з тоталітаризмом у прозі У. Самчука, В. Барки, Т. Осьмачки, І. Багряного. Проблематика роману В. Барки «Жовтий князь».

Загальна характеристика літературного процесу 1960-х рр. Літературне шістдесятництво і провідні мотиви його лірики (Л. Костенко, І. Драч, В. Симоненко, В. Стус, М. Вінграновський та ін.). Творчість поетів-дисидентів В. Стуса, І. Калинця, І. Світличного та ін. Мотиви опору, естетики страждання, мужності і стійкості.

Відродження і розквіт прози 1970-х: історичні романи П. Загребельного, Р. Іваничука, джерела і специфіка «химерного роману».

Творчість Д. Павличка: любов до рідної мови («О слово рідне, хто без тебе я?..»), «Ти зрікся мови рідної», «Якби я втратив очі. Україно...»), ставлення до землі, хліба, до людської праці («Коли ми йшли удвох з тобою»), філософізм

(«Два кольори»). Пісенна творчість («Два кольори», «Лелеченьки», «Я служився, мила, за тобою»).

Яскравий світ художнього слова Л. Костенко, громадянська наснаженість її поезій, багата образність, глибина думки, афористичність вислову. Історична і фольклорна основа роману у віршах «Маруся Чурай». Філософське осмислення історичного минулого України, проекція на сьогодення.

Тематика і проблематика поезій І. Драча.

Проблема Чорнобильської трагедії в українській літературі. «Чорнобильська мадонна». Символічний ряд поеми.

О. Гончар. Лірико-психологічна проза.

Художня деталь у творчості Григора Тютюнника.

Тематичні, жанрові, стильові особливості, провідні мотиви поезії (І. Світличний, В. Базилевський, Т. Мельничук, В. Голобородько, Л. Голота та ін.) і прози (В. Дрозд, В. Шевчук, Ю. Мушкетик) кінця ХХ ст. Культурницький напрям (І. Римарук, Н. Білоцерківець, Ю. Бедрик, В. Махно, М. Савка, М. Кіяновська) і національно-міфологічний струмінь (В. Герасим'юк).

Постмодернізм в українській літературі. Постмодерна естетика «Бу-Ба-Бу». Інтертекстуальність прози Ю. Андруховича («Московіада», «Рекреації», «Дванадцять обручів»). Творчість Ю. Іздрика, С. Жадана, О. Забужко.

Тенденції розвитку української літератури ХХІ ст. (огляд самостійно прочитаних творів на вибір).

Огляд сучасних літературно-художніх і літературно-критичних, літературознавчих періодичних видань та інтернет-ресурсів (на вибір).

СТРУКТУРА ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит триває до 80 хв. і складається з двох частин.

1. Виконання тестових завдань здійснюється на підготовленому індивідуальному робочому місці без використання сторонніх джерел інформації. Під час виконання тесту вступник не користується нотатками, не робить індивідуальних поміток, не переписує завдання або його фрагменти, не контактує з іншими абітурієнтами.

Виконання тестового завдання з визначених для випробування дисциплін полягає у виборі правильних відповідей із кількох запропонованих варіантів. Встановлення правильності відповіді, обрахування балів здійснюється автоматично програмними засобами.

На виконання тестового завдання відводиться 60 хв. У разі, коли час вичерпано, тестова форма автоматично закривається зі збереженням наявних відповідей і підрахунком набраних балів.

Для виконання пропонуються 40 тестових завдань, випадково відібраних із банку завдань з таким розподілом за змістом: по 5 завдань з дисциплін «Бібліотекознавство», «Архівознавство», «Аналітико-синтетичне опрацювання і каталогізація документів», «Сучасні інформаційні системи і технології в бібліотечно-інформаційній діяльності та в архівах», по 10 завдань з дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури».

Кожна правильна відповідь при виконанні тестових завдань оцінюється в 4 бали. Максимальна сума балів за цю частину фахового випробування – 160.

2. Презентація-захист пропозиції наукового проєкту з біографістики та/або текстології здійснюється в усній формі перед екзаменаційною комісією. Для підготовки вступників надається час до 30 хв. Допускається використання підготовлених заздалегідь матеріалів.

Від здобувача очікується підготовка чернетки письмової записки і відповідне виголошення тез тривалістю 3–7 хв. У записці й виступі мають бути окреслені основні параметри майбутнього наукового проєкту: його актуальність, важливість; об'єкт; мета; основні дослідницькі кроки; очікувані результати.

Після виступу здобувача екзаменатори ставлять питання за змістом пропозиції наукового проєкту, які можуть бути спрямовані на уточнення, поширення, деталізацію та ілюстрування прикладами презентованої пропозиції.

Критеріями оцінювання презентації-захисту пропозиції наукового проєкту з біографістики та/або текстології є:

- 1) оригінальність, наукова новизна проєкту (макс. 10 балів);
- 2) суспільна цінність передбачуваних результатів (макс. 10 балів);
- 3) грамотність мовлення, риторичні навички (макс. 10 балів);
- 4) повнота, змістовність відповідей на уточнювальні питання (макс. 10 балів).

Максимальна сума балів за цю частину фахового випробування – 40.

Загальна оцінка за фаховий іспит оголошуються після оформлення протоколу засідання комісії. Максимальна сума балів – 200.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Чи можуть бібліографічні повідомлення передаватися в усній формі?

- а) так;
- б) ні.

Який вид національної бібліографії виник раніше?

- а) ретроспективна національна бібліографія;
- б) поточна національна бібліографія.

Хто першим увів у науковий обіг термін «бібліотекознавство»?

- а) Г. Ноде;
- б) М. Шреттінгер;
- в) М. Рубакін;
- г) К. Рубинський;
- д) Ю. Столяров.

У якому рядку однакова кількість звуків і букв у кожному слові?

- а) радість, реакція, феєричний, оберіг;
- б) ягода, ім'я, вічність, лінія, мрія;
- в) пам'ять, щавель, щирість, усміхається;
- г) комунікація, знання, менеджмент, спілкування.

Назвіть твори Григора Тютюнника

- а) «В сутінки», «Дивак», «Три зозулі з поклоном»;
 б) «Гуси-лебеді летять», «Щедрий вечір», «Чотири броди»;
 в) «Вир», «Хмарка сонця не заступить»;
 г) «За мить щастя», «Тронка», «Таврія».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКА

Кількість балів	Критерії
180–200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160–179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140–159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120–139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100–119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1–99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

«Бібліотекознавство»

Основна

1. Бачинська Н. А. Бібліотекознавство : посіб. для вищих навчальних закладів. Спеціальність: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Н. А. Бачинська, Г. В. Салата. – Київ : Медінформ, 2016. – 242 с.
2. Бібліотекознавство. Теорія, історія, організація діяльності бібліотек : підруч. для вузів / В.О. Ільганаєва, Г.Д. Ковальчук, Т.П. Самійленко та ін. – Харків : Основа, 1993. – 193 с.

Додаткова

3. Бібліотеки України загальнодержавного значення: історія і сучасність: зб. ст. / НБУВ та ін.; редкол. : О.С. Онищенко (голова) та ін. – Київ, 2007. – 253 с.
4. Воскобойнікова-Гузева О. В. Науково-дослідні центри з проблем бібліотекознавства в Україні / О.В. Воскобойнікова-Гузева // Інтегровані комунікації. – 2019. – Вип. 7. – С. 69-76.
5. Воскобойнікова-Гузева О.В. Бібліотечний соціальний інститут в першій чверті ХХІ століття: історичні та соціокультурні чинники розвитку / О.В. Воскобойнікова-Гузева // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2020. – №1. – С. 72–79.
6. Воскобойнікова-Гузева О.В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О.В. Воскобойнікова-Гузева ; наук. ред. Г.І. Ковальчук ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – Київ : Академперіодика, 2014. – 362 с.
7. Гранчак Т. Сучасні підходи до вивчення бібліотеки як соціального інституту / Т. Гранчак // Бібл. вісн. – 2012. – №5. – С. 20–26.
8. Новальська Т. Український читач у бібліотекознавчих дослідженнях (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.): монографія / Т. Новальська, КНУКіМ. – Київ, 2005. – 250 с.
9. Слободяник М.С. Наукова бібліотека: еволюція структури і функцій : монографія / М.С. Слободяник ; відп. ред. О.С. Онищенко. – Київ, 1995. – 268 с.

«Архівознавство»

Базова

1. Архівознавство : підруч. для студ. іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / за заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ : КМ Академія, 2002. – 356 с.
2. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посіб. для вузів / за ред. І. Б. Матяш. – Київ : КМ Академія, 2002. – 448 с.
3. Хрестоматія з архівознавства : навч. посіб. для вузів / упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг ; за ред. І. Б. Матяш. – Київ : КМ Академія, 2003. – 324 с.

Додаткова

4. Архівні установи України: довідник / Держкомархів України, УНДІАСД ; редкол.: Г.В. Боряк, І.Б. Матяш, Г.В. Папакін. – 2-е вид., доп. – Київ: ДЦЗД НАФ, 2005. – Т. 1. Державні архіви. – 692 с.
5. Боряк Г. В. Сукупна архівна спадщина України: до проблеми змісту понять Державного і Національного архівного фонду / Г. В. Боряк // Архіви України. – 1995. – № 4–6. – С. 42–61.
6. Калакура Я. Архівознавство: наука чи система наукових знань? / Я. Калакура // Студії з архівної справи та документознавства. – 1996. – Вип. 1. – С. 43-49.
7. Новохатський К.Є. Межі Національного архівного фонду / К. Є. Новохатський // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : міжвід. зб. наук. пр. – Вип. 4. – Київ, 2001. – С. 173–180.
8. Правила роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій / Держкомархів України. – Київ : Держкомархів України, 2001. – 64 с.

«Аналітико-синтетична обробка документів»

Базова

1. Аналітико-синтетична переробка інформації : навч. посіб. / Г.В. Власова, В.І. Лутовинова, Л.І. Титова. – Київ : ДАККіМ, 2006. – 290 с.
2. Горбаченко Т.Г. Аналітико-синтетична переробка документної інформації : навч. посіб. для дистанц. навчання / Т. Г. Горбаченко ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Ун-т «Україна», 2008. – 311 с.
3. Збанацька О. М. Аналітико-синтетична переробка інформації. Макроаналітичне згортання інформації : бібліогр. опис док., анотування док. : навч. посіб. / О.М. Збанацька ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтва. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 268 с.
4. Кушнарченко Н. М. Наукова обробка документів : підручник / Н. М. Кушнарченко, В. К. Удалова. – 4-е вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2006. – 334 с.
5. Мина Ж.В. Аналітико-синтетичне опрацювання інформації : навч. посіб. / Ж.В. Мина. – Львів, вид-во Львів. політехніки, 2016. – 196 с. – (Сер. «Інформація. Комунікація. Документація», вип. 9).

Додаткова

6. Бібліографічний опис документів. Бібліографічні посилання : метод. рек. / [авт.-уклад.] О.М. Збанацька. – Київ : [б. в.], 2012. – 197 с. : табл. – Бібліогр.: с. 189–192.
7. Бібліографічний опис електронних видань в АБІС «ІРБІС» : метод. поради / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад. : Л. О. Мартовицька, О. А. Поліщук]. – Харків : [б. в.], 2013. – 38 с. : рис.
8. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи : навч. посіб. / авт.- уклад. В. В. Сєдих [та ін.] ; наук. ред. Н. М. Кушнарченко ; Харк. держ. академія культури. – Харків : ХДАК, 2003. – 193 с.
9. Методичний посібник з бібліографічного опису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006) / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, Від. наук. бібліогр.; [авт.-уклад. Н. А. Рибчинська ; відп. ред. М. М. Романюк]. – Львів : ЛННБУ ім. В. Стефаника, 2010. – 66, [3] с. : табл.
10. Методичні рекомендації щодо підготовки та редагування бібліографічних посібників у виданнях / [уклад. : П. М. Сенько, О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». — Вид. 5-те, без змін. – Київ : Кн. палата України, 2013. – 67 с.
11. Оформлення вихідних відомостей у виданнях : метод. рек. / уклад. Г. М. Плиса. – Вид. 4-те, без змін. – Київ : Кн. палата України, 2013. – 59 с.

«Сучасні інформаційні системи і технології в бібліотечно-інформаційній діяльності та в архівах»

Базова

1. Використання USMARC формату для бібліографічних даних в електронній обробці документів : методичні поради з досвіду наукової бібліотеки НаУКМА / Наукова бібліотека Національного ун-ту "Києво-Могилянська академія" ; уклад. Т. В. Бугасова. - Київ, 1999. – 88 с.
2. Волохін О. М. Каталогізація цифрових ресурсів Інтернет: Дублінське ядро метаданих : посібник. – Кіровоград, 2003. – 72 с.
3. Лобузін К. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2012. – 252 с.
4. Ісаєнко О. О. Інноваційні бібліотечні технології інформаційного обслуговування : монографія / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2011. – 158 с.

Додаткова

5. Багрий І. Історія розвитку MARC-форматів // Бібл. вісн. – 2004. – № 5. – С. 2–16.
6. Баркова О. В. Електронні інформаційні ресурси: представлення бібліографічних даних в УКРМАРК // Бібліосвіт: інформ. вісн. – 2003. – Вип. 8. – С. 15–18.

7. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи : навч. посіб. / Харківська держ. академія культури ; Н. М. Кушнарєнко (наук.ред.), В. В. Сєдих (авт.- уклад.). – Харків : ХДАК, 2003. – 193 с. – (Культура та освіта).
8. Віртуальна бібліотека – елемент інтелектуальної системи для координації наукових досліджень / Р. Р. Дарєвич, Д. Г. Досин, В. В. Литвин, А. О. Мазур // Искусств. интеллект. – 2009. – № 4. – С. 254-262.
9. Ісаєва О. В. Укрмарк у контексті сучасного каталогізаційного процесу: підсумки першого етапу створення національного формату // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2008. – Вип. 20. – С. 138-155.
10. Що таке «відкритий доступ»? Рух європейських університетів за відкритий доступ : методичні вказівки [Електронний ресурс] / О. К. Шкодзінський, Г. Я. Онисько, С. О. Костишин. – Тернопіль : ТДТУ, 2009. – Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/224>

«Сучасна українська літературна мова»

Основна

1. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматика укр. мови / І. Вихованець, К. Городенська; за ред. І. Вихованця. Київ: Унів. Вид-во «Пультари», 2004. 400 с.
2. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. К.Г. Городенської. Київ ; Інститут української мови : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
3. Мойсієнко А. К., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник. Київ: Знання, 2010. 374 с.
4. Плющ М. Я. Граматика української мови: У 2 ч. Ч. 1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: Підручник. Київ: Вища шк., 2005. 286 с.
5. Пономарів О. Д. Сучасна українська мова: Підручник. Київ: Либідь, 2001. 400 с.

Додаткова

1. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. Морфологія: Підручник. Київ: Либідь, 1993. 336 с.
2. Горпинич В. О. Морфологія української мови: підр. для студ. вищ. навч. заклад. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 336 с.
3. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови: Морфологія: Монографія. Донецьк, 1996.
4. Плющ М. Я., Бєвзенко С. П., Грипас Н. Я. Сучасна українська літературна мова: Підручник. Київ: Вища шк., 2003. 430 с.
5. Олійник О. Б., Шинкарук В. Д., Гребницький Г.М. Граматика української мови. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2007. 544 с.
6. Пентиліук М. І., Іващенко О. В. Українська мова: Підручник-комплекс. Київ: Ленвіт, 2001. 352 с.
7. Караман С. О., Караман О.В., Дика Н.М. Сучасна українська літературна мова: Навчальний посібник. Частина І-ІІ. Синтаксис словосполучень. Синтаксис простих речень. 2009. 276 с.
8. Караман С. О., Караман О.В., Дика Н.М. Сучасна українська літературна мова: Навчальний посібник. Частина ІІІ-ІV. Синтаксис складного речення. 2009. 214 с.
9. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / О. С. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ [та ін.]; за ред. С. О. Карамана. Київ: Літера ЛДТ, 2011. 560 с.

«Історія української літератури»

Основна

1. Білоус П. Історія української літератури ХІ–ХVІІІ ст. : навч. посіб. Київ: Академія, 2009. 424 с.
2. Історія української літератури ХІХ ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. М.Г. Жулинського. Т.1-2. Київ : Либідь, 2006.
3. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ століття : У 2 кн. : Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. – Кн. 1. 624 с.; Кн. 2. 496 с.
4. Історія української літератури ХХ ст. : у 2-х кн. / ред.-упоряд. В. Г. Дончик. Київ:

Либідь, 1998.

5. Кузьменко В. І. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навчальний посібник : у 3 т. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко. Т. 1-3. Київ : Академвидав, 2017.

Додаткова

1. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка: Лекції, нариси, статті. Дрогобич : Відродження, 2007. 568 с.
2. Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: у 4-х кн. / упоряд. В. Яременко. Київ: Аконіт, 1994 – 2001.
3. Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2003. 568 с.

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. : Закон України № 254к/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
2. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27.01.1995 р. № 32/95-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>.
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
4. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-17. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.
5. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.1–2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Вид. офіц. – Чинний від 2007–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – III, III, 47, [1] с. (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
6. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.80-2000, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. Вид. офіц. Чинний від 2008–04–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. – III, III, 7, [1] с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
7. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами : (ГОСТ 7.11-2004 (ИСО 832:1994), MOD; ISO 832:1994, MOD) : ДСТУ 7093:2009. – Вид. офіц. – Чинний від 2010–04–01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2009. – III, IV, 82 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
8. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) : ДСТУ 3582:2013. Вид. офіц. Чинний від 2014–01–01. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – III, 15 с. (Інформація та документація) (Національний стандарт України).
9. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення : (ДСТУ 7448:2013). Вид. офіц. – Чинний від 2014–07–01. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. III, 41 с. (Інформація та документація) (Національний стандарт України).
10. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення : ДСТУ 2392-94. – Вид. офіц. – Чинний від 1995–01–01. Київ : Держстандарт України, 1994. – 53 с. – (Національний стандарт України).

Інформаційні ресурси

<http://bukvoid.com.ua/>

<https://chytomo.com/>

<http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/index> Міністерство культури України

<http://www.ula.org.ua> Українська бібліотечна асоціація (УБА)

<http://www.ukrbook.net> Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»

<http://www.irbis-nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : електронні інформаційні ресурси НБУВ

<http://www.nplu.org> Національна парламентська бібліотека України
<http://www.nbuv.gov.ua/node/1087> Інформаційний ресурс «Наукова періодика України»
<http://library.kubg.edu.ua> Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка
<http://ask.fm/luklkievua> «Головний бібліограф@luklkievua» Сторінка головного бібліографа
Публічної бібліотеки імені Лесі Українки
<http://www.libportal.org.ua/> Бібліотечний інформаційно-освітній портал
<http://profy.nplu.org/> «Бібліотекар України»
<http://libinnovate.wordpress.com> Творчість та інновації в українських бібліотеках: інформаційно-просвітницький блог для бібліотекарів
<http://korolenko.kharkov.com/metod/index.php?id=8&sub=2/> Бібліотечна періодика
<http://profy.nplu.org/file/b-uk-1.doc>;
<http://profy.nplu.org/file/b-uk-2.doc> Українські бібліографи. Біографічні відомості. Професійна діяльність. Бібліографія
<http://www.ifla.org> IFLA (Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ ІФЛА)